

ELŐTERJESZTÉS

Csatár Község Önkormányzati Képviselő-testületének
2025. december 15-én tartandó ülésére

Tárgy: *Beszámoló a lakóhely környezeti állapotáról*

Előterjesztő: *Péntek Gabriella polgármester*

Készítette: *Péntek Gabriella polgármester*

Tisztelt Képviselő-testület !

Jelen beszámoló célja, hogy tájékoztatást adjon a települési környezet védelme érdekében tett általános és speciális intézkedésekről, a környezet védelmét szolgáló tevékenységekről, jogszabály által előírt és teljesített kötelezettségekről.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

46. § (1) A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;

51. § (3) A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.

I. Helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatok

A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) Környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása;
- b) Települési Környezetvédelmi Program elfogadása, felülvizsgálata;
- c) Önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében;
- d) Együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, szomszédos önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- e) Környezeti állapot évenkénti elemzése.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően négy jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény mellett a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

II. Környezetvédelemmel kapcsolatos helyi szabályozás az alábbi helyi rendeletekre támaszkodik:

- A közterület rendeltetésétől eltérő célú használatának szabályairól szóló 11/2013.(VII.1.) önkormányzati rendelet,
- A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 16/2009.(XII.3.) önkormányzati rendelet;
- A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról szóló 10/2018.(IX.15.) önkormányzati rendelet;
- Állattartás szabályairól szóló 11/2012.(IX.21.) önkormányzati rendelet,
- A környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 8/2014.(VII.22.) önkormányzati rendelet,
- A településképp védelméről szóló 14/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelet.

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b) pontjában és a 48/E.§- ban meghatározott tartalmi követelményeket figyelembe véve a település környezetvédelmi állapotát érintő témakörökben az önkormányzat települési környezetvédelmi program készítésére kötelezett. A törvény értelmében a települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább két évente - felülvizsgálja.

Az önkormányzat környezetvédelmi programmal nem rendelkezik, amelyet mielőbb pótolnia szükséges, mivel a fenti rendeletek kiegészülve a Környezetvédelmi Programmal biztosítják a települési környezet védelmének alapjait. A program elkészítésére nincs az önkormányzatnak szabad forrása, ezért ezen kötelezettségének pályázati támogatás segítségével tud csak eleget tenni.

III. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdése valamint az 51. § (3) bekezdése alapján a község környezeti állapotáról a környezeti elemek állapotának bemutatásával az alábbi tájékoztatást adom:

1. Talaj és talajvíz

1.1. Területhasználatok

Csatár település közigazgatási területe 779 ha, amelyből 62 ha a belterület és 717 ha a külterület nagysága. A lakosság száma 534 fő. (2025.01.01. évi adat).

A mezőgazdasági földterületek nagy része művelt, a rétek kis kivételtől eltekintve gondozottak. Sajnos a zártkertekben egyre több azoknak az ingatlanok száma, amelyek művelési águknak megfelelően nincsenek művelve, elhanyagoltak, gazosak. Mivel ezen ingatlanok vonatkozásában az alapvető növényvédelmi védekezésre sem kerül sor, ez hosszú távon a károsítók elszaporodásához vezethet, amely komoly gondokat okozhat a környező ingatlanhasználók számára is.

Nagyon sok elhagyott ingatlan mára a felnőtt akácok miatt fásított területnek látszanak. Az akác agresszív faj, amelynek gyökérzete és a lombja is zavarja, gátolja a szőlőket és gyümölcsösöket.

Csatár területén leginkább a löszös talaj a jellemző, melynek felső rétege mezőgazdasági termelésre alkalmas. A területen nincsenek kis-, közép- vagy nagygazdaságok, kizárólag mikro-gazdaságok működnek.

Nehezíti az ingatlanok mezőgazdasági célú hasznosítását a vadak gyakori károkozása, amely ellen a vadászatra jogosult, és a vadjárással érintett ingatlanok tulajdonosai tudnak közös összefogással hathatósan fellépni.

1.2. Úthálózat:

Csatár önkormányzatának kezelésében lévő kiépített úthálózat hossza 8 km, kiépítetlen úthálózat hossza 9 km. Önkormányzati kiépített út és köztér területe összesen 23 000 m². Állami belterületi közutak hossza 2 km, állami közutak területe 8 000 m².

Az idei évben az önkormányzat Magyar Falu Program MFP-UHJ/2025 Út-, híd, járda építése/felújítás, gyalogos-átkelőhely kialakítása, fejlesztése-2025 című pályázat keretében a Csatár, Rózsa utca (256, 259 hrsz) részleges felújítását végeztette el.

A legsürgetőbb fejlesztések - annak érdekében, hogy az itt lakók komfortérzete tovább javuljon, elsődleges a Magyar Közút NZrt fenntartásában lévő 74-esről leágazó, bevezető út felújítása lenne, amelyet az önkormányzat rendszeresen jelez a közútkezelőnek.

Jogsabályi kötelezettségünknek eleget téve 2020. augusztustól útellenőrt alkalmazunk, aki a belterületi utakat havonta, a külterületi utakat negyedévente ellenőrzi, amely alapján jelentést készít az utak állapotáról és a szükséges teendőkről.

1.3. Potenciális szennyezőforrások

Potenciális szennyezőforrásról – egy kivételtől eltekintve – nincs tudomásunk, a település belterületén elenyésző mértékű háztáji állattartás folyik.

A település belterületén 1 állattartó telep működik, ahol kb. 300 db marha található. Az állattartás kellemetlen szaghatással nem jár.

Jellemzően a zártkertekben zártan megépített közműpótlók is működnek a településen, de így ezek nem veszélyforrások. A település területein bár elszórva találhatunk elhagyott hulladékot, nincs illegális hulladéklerakó. Csatár közigazgatási területén ismert, kármentesítést igénylő talajszennyeződés nem található.

1.4. Tájszek

Működő, illetve lezárt bánya a település közigazgatási határain belül nem található.

1.5. Hulladékgazdálkodás

A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 183 db. A települési szilárd hulladék begyűjtésével és elszállításával az önkormányzat a Zalai Közszolgáltató Nonprofit Kft-t bízta meg, határozott időtartamú közszolgáltatási szerződéssel 2023. június 30. napjáig. A szerződés értelmében a Kft. feladata a háztartási szilárd hulladék összegyűjtése, elszállítása és ártalmatlanítása. A lakosságtól elszállított települési hulladék mennyisége: 120,9 t, elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék: 7,3 t. Az idei évben a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. új, szabványos (240 literes) szelektív hulladékgyűjtő edényeket biztosított térítésmentesen a lakosság számára, amelynek köszönhetően a tavalyi évhez képest csökkent az elszállított hulladék mennyisége, míg nőtt a szelektíven gyűjtött hulladékok mennyisége.

Környezetünk védelme érdekében a hulladékok hasznosítása kiemelten fontos terület. A háztartásokban keletkező hulladékká vált csomagolóanyagok nagy része újrahasznosítható. Az újrahasznosításhoz nélkülözhetetlen ezeknek az anyagoknak a pontos válogatása, azaz a szelektív hulladékgyűjtés.

A ZALAI SPA projekt keretében 2012. évben sor került a szelektív gyűjtéshez szükséges gyűjtőszigetek kiépítésére, a szelektív gyűjtés bevezetésére (műanyag, papír, üveg külön gyűjtőedényben), a zalabéri hulladéklerakó megépítésére, elhagyott szemételepek megszüntetésére. A településen 1 db szelektív gyűjtőhely működik, a közszolgáltató kíséri figyelemmel a gyűjtőkonténerek állapotát, s szükség szerint üríti azokat, továbbá lehetőség van házhoz menő (zsákos) gyűjtés keretében a papír, a műanyag és a fém hulladék gyűjtésére, amelyet a közszolgáltató 4 hetente végez Csatárban.

A hulladékgyűjtő sziget környezetében időszakosan előfordulnak illegális hulladéklerakások, a helyes hulladékkezelésre több alkalommal felhívtuk a lakosságot és a beazonosított illegális elhelyezők figyelmét.

Szintén az ISPA projekt keretében Zalaegerszegen megvalósult hulladékudvarba a települések ingatlan tulajdonosai a települési hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladékot meghatározott feltételek szerint beszállíthatják.

Leadható hulladékok:

Korlátlan mennyiségben térítésmentesen:

- Papír (újságpapír, kartonpapír, szórólapok)
- Üveg (csak öblös üveg)
- Fém
- Műanyag (PET palackok, mustáros, majonézes stb. flakon, tejtermékek műanyag poharai, műanyag zacskók, fóliák, italos kartondobozok, kupakok, kozmetikai flakonok)

Mennyiségi korlátig ingyenesen elhelyezhető:

- Építési törmelék (cserép, beton, tégl) 1 m³/év
- Lom, nagydarabos hulladék 1 m³/év
- Elektronikai hulladék 80 kg/év (bontatlan képcsöves berendezés évente maximum 1 db)
- Veszélyes hulladék (fáradt olaj, étolaj, gyógyszer, szárazelem, akkumulátor, háztartási vegyszer, festékek, lakkok, növényvédő szer, spray) 20 kg/év
- Fa és zöld hulladék 5-5 m³/év
- Gumiabroncs 10 db/év (szgk)
- Ruha 1 m³/év

Szerződést kötöttünk a Biotrans Kft-vel, amelynek köszönhetően lehetőség nyílt a háztartásokban felgyűlt használt sütőolaj és sütőzsiradék leadására.

A zöldhulladék hasznosítását az önkormányzat és a lakosság a tavalyi évben beszerzett házi komposztálóedényekben végzik.

Előkészítés alatt áll a lakossági zöldhulladék begyűjtés feltételeinek megteremtése. A begyűjtés helyszínének kiválasztása megtörtént, a zöldhulladék elszállítására is megegyeztünk egy vállalkozóval. Az önkormányzati területek karbantartása során levágott ágakat a közelmúltban beszerzett ágaprítóval ledaráljuk, a keletkező aprítékot a virágágyások takarására és a tervezett magaságyás kialakítása során felhasználjuk.

1.6. Talajvíz és ivóvízellátás

A településen az ivóvíz-szolgáltató a Zalavíz Zrt. Az ivóvíz-hálózatba bekötött háztartások száma 209 db, a háztartásoknak szolgáltatott víz éves mennyisége 20,16 em³, összes szolgáltatott víz éves mennyisége 20,46 em³.

Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 5,6 km, üzemelő közkifolyók száma 2 db. Az ivóvizet a település részére a zalaegerszegi ivóvízbázis szolgáltatja.

2. Felszíni vizek, vízelvezetés

A településen keresztül folyik a Csengő-patak, mely esővíz befogadó, esőzések, hóolvadás idején áradása gondot nem okoz. vízminőségi és hozam adatok nem állnak rendelkezésünkre.

A csatári víztározó magántulajdonban van, vízfelülete 4 ha.

A településen a csapadékvíz elvezetése nyílt vizes árkokkal, és helyenként zárt csatornával történik.

Nagy esőzésekkor a környező dombokról lefolyó csapadékvizet az árkok nem tudják elvezetni, így az alacsonyabban fekvő épületeket (Petőfi utca) az elöntés veszélye fenyegeti. Ezen a helyzeten a vis maior támogatásból, illetve saját forrásból megvalósított beruházás sokat segített, a mederlapozásnak köszönhetően az árkok már nem telnek meg vízzel, azokban az esővíz akadálytalanul el tud folyni.

2020. évben pályázatot nyújtottunk be a Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések TOP-2.1.3-16 kiírásra, december elején kaptuk meg a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság vezetője döntését, amely a pályázatot sikeresnek ítélte. A II. ütemre benyújtott pályázatunk szintén támogatást nyert el, a támogatási szerződést 2021. november 30-án írtuk alá. A közösségünk érdekében képviselő-testületünk konkrét célkitűzése a települési környezetfejlesztés, ezen belül az utak felújítása, javítása, a járdák felújítása, építése amelyet a csapadékvíz rendezéssel komplex feladatként kell kezelni.

A pályázatok célja a csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetését és a csapadékvíz elvezető árokrendszer fejlesztését kialakító – település egészének vízrendezésére kiterjedő – átfogó fejlesztési terv ütemének megvalósítása.

A tervezett fejlesztés községünknek „csak” egy részét érintette, azonban megalapozta a település belterületén tervezett egyéb fejlesztéseket, melyek fő irányai a települési környezetfejlesztés és - nem mellesleg - a főúton a közlekedésbiztonság javítása.

Az I. ütem a Csengő-pataktól indulva a Kossuth u. 15. sz. ingatlanig tart, a II. ütem pedig a belső falurész csapadékvíz elvezetési problémáit oldotta meg.

1.1 Szennyvízkezelés

A településen a Zalavíz Zrt. látja el vezetékes szennyvízelvezetéssel és ártalmatlanítással kapcsolatos

feladatokat.

A szennyvízhálózatba bekötött háztartások aránya 98 %-os mértékű, a szennyvízgyűjtő hálózaton keresztül elvezetett háztartási szennyvíz éves mennyisége kb. 23,68 em³. (KSH adat 2024. évi)

A házi derítőben képződött háztartási szennyvíz összegyűjtéséről, elszállításáról és ártalommentes elhelyezéséről 2018. november 1. napjától 2028. október 31. napjáig a korábbi időszakhoz hasonlóan az Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt. gondoskodik. Az elmúlt. évben a Zalavíz Zrt. adatszolgáltatása alapján Csatarban senki nem vette igénybe a közszolgáltatást.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdése értelmében a települési környezetvédelmi program részeként települési szennyvízkezelési programot kell kidolgozni, amelynek helyzetértékelést, célkitűzéseket, a megvalósítást szolgáló feladatokat és finanszírozási lehetőségeket kell tartalmaznia.

3. Levegőminőség

A település levegőminősége kedvező, a területen nincs jelentős, a lakosságot zavaró légszennyező forrás. Csatar levegőminőségét

- egyedi és lakossági fűtések,
- közlekedés,
- egyéb tevékenység emissziója határozza meg.

A környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 8/2014.(VII.22.) önkormányzati rendelet az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó rendelkezések között kimondja, hogy „A nem komposztálható, illetve a komposztálásra alkalmatlan avar és kerti hulladék égetésére kedd és csütörtöki napokon, naponta 7.00 órától 19.00 óráig kerülhet sor, derült égbolt és szélmentes idő esetén. Ünnepnapi égetni tilos.” A szabadtéri tűzgyújtás heti két napra történő korlátozása – amennyiben azt a lakosság betartja – nagyban hozzájárulna a település tiszta levegőjéhez. Sajnos ezen a téren vannak problémák, a lakosság egy része nem veszi figyelembe a tűzgyújtásra vonatkozó korlátozásokat, illetve nem száraz, éghető, egyébként komposztálásra alkalmas növényi hulladék égetésére is sor kerül, amely jelentős füstképződéssel jár.

A helyi rendelet szabályainak betartására már több ízben felszólítottuk a lakosságot. Ennek ellenére többször előfordult, hogy az ingatlanulajdonos pl. csütörtökön begyűjtötte a vizes avart, ami még vasárnap is füstölgött.

Parlagfű okozta szennyezés egyre kevesebb alkalommal fordul elő, jellemzően a település külterületi részein. Összességében elmondható, hogy a település levegője országos viszonylatban jó minőségűnek mondható.

4. Energiagazdálkodás

Az elektromos energiaszolgáltató a térségben az E.ON Energiaszolgáltató Kft. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 282 db, az összes villamosenergia-fogyasztó száma 305 db, a háztartások részére szolgáltatott villamosenergia éves mennyisége 636.000 kWh, szolgáltatott összes villamosenergia mennyiség 757 000 Kwh. (KSH adat 2024. évi)

A gázzolgáltató a térségben a Főgáz Zrt. A háztartási gázfogyasztók száma 133 db, az összes gázfogyasztó száma 149 db. A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma 133 db. A település teljes éves gázfogyasztása 160,8 em³ volt. (KSH adat 2024. évi)

Az elmúlt években az önkormányzat pályázati támogatás útján jelentős fejlesztéseket hajtott végre, melynek köszönhetően megújult a település közösségi háza és kultúrháza, valamint sor került az óvodának helyt adó épület tetőzetének felújítására is. Mindez hozzájárult az önkormányzati középületek energiatakarékosabb működéséhez.

Ezen a területen azonban van még mit tenni, az önkormányzat tervezi a középületek teljes energiaraționalizálását, melynek támogatására már több ízben pályázatot nyújtott be.

Az Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására megnevezésű pályázaton az óvoda felújítására 27 486 865 Ft támogatásban részesültünk, amelynek keretében külső és belső felújítást, -

szigetelés, nyílászárócsere, fűtésrekonstrukció, villamoshálózat felújítása – végezhetünk el a több, mint 100 éves épületen.

A közösségi ház fűtését 2 éve sikerült szakaszolnunk, amelynek köszönhetően csökkent a gázfogyasztás.

A közvilágítás fejlesztése és energiaraionalizálása megvalósult településünkön.

5. Zaj- és rezgésvédelem

A településen nem áll fenn állandó zaj- és rezgésvédelmi probléma. Kisebb zajhatást keltenek a település útjain közlekedő gépjárművek. 2025-ben – lakossági tevékenységből eredő - zajhatással kapcsolatos bejelentés nem érkezett.

6. Települési zöldfelületek és természeti környezet

A település zöldterületeihez tartoznak:

- járdák és az úttestek közötti zöldsávok, amelyeknek gondozása kétféle módon történik. Magántulajdon esetén az ingatlantulajdonosok végzik a fű nyírását és az előkertek gondozását, az önkormányzati területeken az önkormányzat végezteti el a rendszeres gondozást.
- sövények és fasorok,
- köztemető,
- templomkert,
- egyéb zöldterületek.

A település közterületeinek, közparkjainak, köztemetőinek tisztántartásáról az önkormányzat saját munkavállalói útján, illetve közmunkások bevonásával gondoskodik, melynek során a fűnyírási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a környezet elvárt színvonalú megjelenését.

Ezt a feladatot könnyíti meg a Kistelepülési önkormányzatok alacsony összegű fejlesztéseinek támogatására kiírt pályázat keretében beszerzett kis traktor, valamint új kalapácsos szárzúzó.

A zöldterület gondozásban segítséget nyújt a Csatári Idősek és Egyedülállók Egyesület, amelynek tagjai részt vesznek a falu bevezető szakaszán található park virágfelületének gondozásában.

A település belterületi részein a polgármester a hivatal munkatársával évente két alkalommal bejárást tart, melynek során megtekintik a település árkaiknak, átereszeinek állapotát, valamint az ingatlanok állapotát, környezetének rendezettségét.

Minden évben sor kerül felszólító levél kiküldésére az érintettek részére ingatlanjaik környezetének rendbetételére, a szükséges kaszálási és egyéb feladatok elvégzésére.

Csatárban országos és helyi jelentőségű védett természeti terület nem található.

A település az ökológiai hálózat része, Csatár település közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat övezetei közül az öklógiai folyosó övezete megtalálható, melynek területi elhelyezkedése: Csatári 060., 066/1., 067, 070. , 073., 075., 077/1., 079 hrsz-ú ingatlanok.

7. Épített környezet

A 2018-ban elkészült Arculati Kézikönyv és a településképp védelméről szóló önkormányzati rendelet, amelyek elsődleges célja, hogy a település épített- és táji értékeit felkutassa és azok helyi védelmét, valamint a kialakult jellegzetes településképp megőrzését és annak tervszerű, harmonikus továbbfejlesztését szakmailag előkészítse, megalapozza.

A településképi rendelet 1. melléklete tartalmazza a védetté nyilvánított helyi építészeti örökségi elemeket, amelyek sorába a település szempontjából hagyományt őrző, a mindenkor itt élő emberek munkáját és kultúráját tükröző sajátos megjelenésű, a településképet meghatározó építészeti értékek kerültek.

A kultúrház felújítása megtörtént, viszont környezete rendkívül elhanyagolt, rendezetlen, felújítása sürgető feladat, amelyet pályázati forrásból kívánunk megvalósítani.

Önkormányzatunk nem csak ma, hanem az év minden napján elkötelezett a környezetvédelem iránt és nagy

hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás kialakítására, amelyben az Önök együttműködésére is számítunk.

A fentiek ismeretében megállapítható, hogy a település, a lakóhely környezeti állapota jónak mondható, mely nemcsak a község ideális földrajzi fekvésének, kedvező éghajlati adottságának köszönhető. Az élhető, tiszta környezet megteremtésében a település lakosságának és az önkormányzatnak is jelentős szerepe van, és bízunk abban, hogy a környezetünk védelme az utánunk jövők részéről is fontos, és elsődleges szempont lesz.

Csatár, 2025. 12. 12.

Péntek Gabriella
polgármester

Határozati javaslat:

Csatár Község Önkormányzati Képviselő-testülete a lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót az írásos előterjesztésben írt tartalommal tudomásul veszi.

Felkéri a polgármestert, hogy a beszámoló közzétételéről gondoskodjon.

Határidő: 2025. december 20.

Felelős: Péntek Gabriella polgármester